

27.03.2023

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen kaavaluonnos / YHTEENVETO SAAPUNEESTA PALAUTTEESTA

Nähtävillä olo aika 21.12.2022 – 31.1.2023.

Kaavaluonnoksesta saatiin 32 lausuntoa ja 6 mielipidettä.

Yhteenveto saadusta palautteesta ja niihin annettavat alustavat vastineet.

SISÄLTÖ:

Pohjois-Karjalan kunnat (8 lausuntoa)	2
Viranomaiset (12 lausuntoa)	4
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (6 lausuntoa)	19
Maakunnan ulkopuoliset (6 lausuntoa)	22
Mielipiteet (6 kappaletta)	24

Pohjois-Karjalan kunnat (8 lausuntoa)

Päivä-määrä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
9.1.2023	Lieksan kaupunki	<p>1. Savonlinna - Heinävesi - Outokumpu - Koli -tieyhteys tulee pitää esillä kehityssuunnitelmissa jatkossakin ja huomioida mm. matkailijoiden määrän kasvutavoitteet Kolilla samoin kuin yhteistyöverkostojen luominen laajemmalla alueella matkailussa mm. Kolin ja Heinäveden välillä, joka ohjanee jatkossa ko. tieverkolle entistä enemmän liikennettä.</p> <p>2. Lieksa kannattaa sitä, että maakuntaliitto selvittää, olisiko jatkossa mahdollisuutta tehdä selvitystä matkailukohteiden saavutettavuudesta laajemmin yhdessä muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>3. Lieksa pitää esitystä kehitettävästä seututiestä (st 477 välillä vt23/st476) erittäin kannatettavana, sillä kyseinen tie toimisi yhtenä pääväylänä Heinäveden ja Kolin välillä.</p>	
16.1.2023	Ilomantsin kunta	Pidämme hyvänä, että Heinäveden maankäytön kokonaisuus otetaan käsittelyyn ja sovitetaan osaksi Pohjois-Karjalan maankäyttöä. Ei huomautettavaa kaavaluonnoksesta.	
23.1.2023	Rääkkylän kunta	Kaavaluonnos on hyvin laadittu ja on maakunnan tavoitteita tukeva. Ei huomautettavaa esitettyyn kaavaluonnokseen.	
23.1.2023	Joensuun kaupunki	<p>1. Kaavaluonnoksessa on tunnistettu ja osoitettu Heinäveden keskeiset luonto-, kulttuuri-, ympäristö-, suojelu-, virkistys- ja matkailuarvot. Näihin arvoihin on pyritty mahdollisimman hyvin sovittamaan luonnonvarojen käytön, tuulivoiman ja liikenteen haittavaikutukset.</p> <p>2. Heinävedellä on tärkeä maakunnallinen matkailullinen arvo, jossa Valamon ja Lintulan välityksellä karjalaisuus ja sen historia välittyvät hyvin.</p> <p>3. Kaavassa on vielä joitakin kaavamerkintöjä päällekkäin, jotka tulee korjata luettavuuden parantamiseksi</p>	

25.1.2023	Outokummun kaupunki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Outokummun kaupunki pitää hyvänä, että Heinäveden aluetta koskevat suunnitelmat ja kaavat integroidaan Pohjois-Karjalaa koskeviin suunnitelmiin. 2. Tehty liikenneselvitys hyvä asia. Antaa pohjatietoa alueen matkailuliikenteestä. Seututien 477 merkintä hyvä ratkaisu. 3. Outokummun kaupunki esittää Pohjois-Savon ELY-keskuksen OAS-vaiheessa antaman lausunnon mukaisen toiveen, osoittaa valtatie 23 kehittämiskäytävänä. Valtatie tärkeä Outokummussa toimiville yrityksille. 4. Keskustasta Pitkälahden kautta kulkeva moottorikelkkareitti ei jatku Heinäveden puolella. Tulisi huomioida suunnittelussa. 	
30.1.2023	Heinäveden kunta	<p>Heinäveden kunta kyseenalaistaa suojelumerkinnän ALU-2 tarpeellisuuden. Merkintöjen lopullinen tarkoitusperä ja vaikutavuus ei ole tiedossa. Alueen asukkaat, mökkiläiset, maanomistajat sekä vesialueen omistajat ovat laajasti huolissaan mahdollisista lisääntyvistä rajoituksista ja taloudellisista menetyksistä.</p>	
6.2.2023	Liperin kunta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kytöjoki on Liperin ja Heinäveden rajajoki, osoitettu alu-1 merkinnällä. Merkinnästä ei ole merkittävää haittaa kunnan tai yksityisten maanomistajien näkökulmasta. 2. Korpivaaran luona on merkitty rajan ylittävä lyhyt uusi maakunnallisesti tai valtakunnallisesti merkittävä kelkkareittimerkintä, mitä ei ole osoitettu maakuntakaava 2040 kaavakartalla. Merkittävää haittavaikutusta maanomistajalle tai ympäristöön ei katsota muodostuvan. 3. Ylämyllyä ei ole mainittu merkintöjen määräyksissä puutavaraterminaalialueena. Määräyksen mukaan ennen Liperin Ylämyllyn puutavaran kuormauspaikan poistumista, tulee sille olla korvaava paikka selvitettyinä. Määräys on yhtenevä aiemman maakuntakaava 2040 kanssa. Määräys tukee edelleen alueelle osoitettua maankäytöllistä tavoitetta. 	

		<p>4. Lähelle Korpivaaraa ja Ristinkylää on osoitettu tuulivoimaloiden alue tv. Tällä ei etäisyys huomioiden ole haitallista vaikutusta tiedossa oleviin Liperin puolen tuulivoimahankkeisiin. Liperi muutoinkin puoltaa tuulivoiman rakentamista turvaamaan alueellista ja ns. vihreää energiantuotantoa mm. Kohti hiilineutraalia Pohjois-Karjalaa - hankkeen (HINKU) mukaisesti.</p> <p>5. Seututien 477 kaavaratkaisu edistää Heinävedentien (Liperiin) ja Varkaudentien (Liperi-Varkaus-väli) kautta kulkevaa liikennettä ja matkailua mm. näiden välisenä yhdystienä. Kehityserkintää tulisi jatkaa Liperin puolelle koko kyseessä olevan tien matkalle tavoitteen yhtenäistämiseksi.</p> <p>6. Kaavakartalla on erittäin laajoja ma/mv -rajauksia osittain päällekkäin mv-alueen kanssa. Alueen lomailun, lomarakentamisen ja matkailun kehittämisen kannalta tulisi merkintöjen kenties vastakkaisia tavoitetta ja sen vaikutuksia avata/selventää erityisesti tarkemman kaavoittamisen ja luvittamisen näkökulmasta. Osa ma/mv alueista on kyläalueiden läheisyydessä, minne esim. sallittaisiin tehokkaampaa rantarakentamisen mitoitusta ja merkittäviä matkailupalveluita (katso esim. kohdan 6.2.8. tavoitteet). Voisiko ympäristöön merkittävästi vaikuttavista toimenpiteistä ma/mv ja ma/mm -alueilla (taulukko 11) antaa esimerkkejä asian selventämiseksi?</p> <p>7. Kaavakartalla on pari merkintää, jotka eivät vastaa muodoltaan kaavamerkintöjä.</p> <p>8. Kuntaraja tulisi merkitä kaavakarttaan vastaavalla selkeämällä tavalla kuin maakuntakaava 2040 ja 1. vaiheessa ja ulottaa Heinäveden rajan läheisyydessä eri kuntien puolelle jonkin matkaa selvyiden vuoksi.</p>	
13.2.2023	Kontiolahden kunta	Ei lausuttavaa.	

Viranomaiset (12 lausuntoa)

Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
23.12.2023	Pohjois-Karjalan ympäristöterveys	Kaavaprosessin tässä vaiheessa ei lausuttavaa.	
13.12.2023	Rajavartiolaitos	Ei lausuttavaa.	
23.1.2023	Keski-Savon ympäristölautakunta	<p>1. Valtatie VT 23 sekä Varkaus- Joensuu junarata muodostavat merkittävät poikittaisliikenteen kulkuyhteydet Pohjois- Karjalasta Leppävirran kunnan ja Varkauden kaupungin kautta edelleen Etelä- ja Länsi-Suomeen lännen suuntaan. Näiden poikittaisten liikenneyhteyksien merkittävyys on viime aikoina kasvanut etenkin elinkeinoliikenteen kuljetusten osalta. Kaavamerkinnöissä olisi hyvä tuoda esille näiden kulkuyhteyksien jatkuvuus. Sama jatkuvuus olisi hyvä tuoda esille myös vesistöreitien ja vesimatkailun osalta.</p> <p>2. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes ylläpitää luetteloja kemikaalilaitoksista ja niiden konsultointivöhykkeistä. Konsultointivöhyke määritetään lähtökohtaisesti kohteen tontin rajasta. Heinävedellä on yksi lupalaitos ja yksi nestekaasulaitos, joille on määritetty konsultointivöhyke. Konsultointivöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Näiltä osin kaava-aineisto on puutteellinen. Näin ollen kaava-aineistoa ja määräyksiä tulee täydentää pyytämällä lausunto edellä mainituilta viranomaistahoilta koskien nimenomaisesti ko. laitosten huomioimista kaavamääräyksissä ja merkinnöissä.</p>	
27.1.2023	Sisäministeriö	Ei lausuttavaa asiasta.	
30.1.2023	Suomen metsäkeskus	<p>1. Suomen metsäkeskus tarkastelee maakuntakaavaa metsälain valvonnan ja kestäväan metsätalouteen perustuvien elinkeinojen edistämisen näkökulmasta.</p> <p>Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) ei sovelleta maakuntakaavassa suojeluun varatuilla alueilla. Kun</p>	

		<p>metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon. Alueilla, joilla metsälakia sovelletaan, metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Käytännön työssä kestävä metsätalous huomioi luontoarvot.</p> <p>2. Kaavaluonnoksissa tulisi näkyä enemmän metsien merkitys osana ilmastotyötä ja metsäbiotalouden edellytysten turvaaminen. Hiilensidonnin edistämiseksi ja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi metsien ottamista muuhun maankäyttöön (yhteiskuntarakenne, liikenne, pellonraivaus) tulisi välttää. Kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittaminen on yksi merkittävimmistä tavoista edistää hiilensidontaa Pohjois-Karjalassa – toisaalta myös edistää pohjoiskarjalaista elinkeinoelämää. Kaavamerkinnöillä ja -määräyksillä ei pidä tarpeettomasti rajoittaa metsätalouden toimintaedellytyksiä.</p> <p>3. Maakuntakaavoilla on vaikutusta metsäalueiden pirstoutumiseen ja metsäkatoon maankäytön suunnittelun kautta. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää myös tuulivoimapuistojen suunnitteluun ja suunnitelmien metsätalousvaikutuksiin. Tuulivoimaa suunniteltaessa on muun muassa kiinnitettävä huomiota voimalinjojen ja huoltoteiden suunnitteluun, niin että metsäalueiden pirstoutuminen ja metsäkato olisi mahdollisimman vähäistä. Myös kuljetusinfra suunniteltaessa tulisi huomioida metsätalouden tarpeet; mm. tiestö ja puutavaraterminaalit. Mahdollisuuksien mukaan tulisi hyödyntää olemassa olevaa infraa metsäkadon minimoimiseksi.</p> <p>4. Jos kaavaan otettu SSTE-kohteiden suojelualuevarauksia sijaitsee yksityisten metsänomistajien mailla, Suomen metsä-</p>	
--	--	---	--

		<p>keskuksen näkemyksen mukaan suojelualuevarauksia maakuntakaavaan esitettäessä tulisi ensin neuvotella maanomistajan kanssa perustettavista alueista. Näin toteutuisi myös Metso- ja Helmi-ohjelmien ajatus siitä, että suojelu perustuu vapaaehtoisuuteen. Suomen metsäkeskus esittää, että viiden vuoden määräaika tulisi myös ilmaista selkeämmin: jos suojelua ei ole toteutettu viiden vuoden sisällä kaavan hyväksymisestä alue, muuttuu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi ja metsänkäyttöä ohjataan metsälaille.</p> <p>5. Suomen metsäkeskus muistuttaa, että metsälakia (1093/1996) ei sovelleta maakuntakaavan S-alkuisilla alueilla. Metsänomistajalla ei S-alueilla ole mahdollista saada kestävän metsätalouden määräaikaiseen rahoituslakiin perustuvia tukia metsänhoitotoimenpiteisiin. Alueilla, joissa metsälaki on voimassa, maanomistaja voi saada myös ympäristötukea metsälain 10 §:ssä tarkoitettujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen.</p> <p>6. Suomen metsäkeskus muistuttaa myös, että S- ja SL- alueilla ei sovelleta lakia metsätuhojen torjunnasta. Tällöin mahdollisten metsätuhojen, esimerkiksi kirjanpainajatuhon, aiheuttamista vahingoista ei ole mahdollista saada korvauksia, mikäli tuho leviää S-alueilta metsätalousmaalle. Ilmastonmuutos voi aiheuttaa tuhoriskien kasvua, ja tämä olisi huomioitava myös kaavoituksessa.</p> <p>7. Metsäbiotalouden kannalta ns. valkoiset alueet ovat erittäin merkittäviä ja kuvauksessa olisi perusteltua tuoda esiin tarve kehittää valkoisia alueita tavalla, joka mahdollistaa metsätalouden toimintaedellytysten parantamisen ja turvaa sen kasvumahdollisuudet. Suomen metsäkeskus esittää lisättäväksi, että ns. valkoiset alueet ovat ensisijaisesti maa- ja metsätalouskäyttöön ja maankäytön muutosta pitää välttää.</p>	
--	--	---	--

		<p>8. Suomen metsäkeskus esittää lisättäväksi kaavaselostukseen, ettei virkistysaluemerkintä vaikuta metsätalouden harjoittamiseen, ja yksityiskohtaisemmissa kaavoissa mahdollisesti asetettävien kaavamääräysten vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen on arvioitava. Lisäksi on selvitettävä mitä oikeuksia ja velvoitteita merkinnöistä ja määräyksistä seuraa.</p> <p>9. Kaavaluonnoksessa ei ole tehty varsinaisia viheryhteysmerkintöjä, tämä on hyvä asia. Maa- ja metsätalouteen osoitetut alueet riittävät viheryhteyksiksi maakuntakaavan maa- ja metsätalouteen osoitetuilla alueilla ja ns. valkoisilla alueilla, eikä metsien käyttöön tule asettaa rajoituksia viheryhteysmerkinnällä. Viheryhteystarpeet voidaan huomioida sen sijaan tarkemmassa yleis- ja asemakaavoituksessa. Kaavaselostuksessa on mainittu: "Maakunnan viherverkko muodostuu maakuntakaavassa erityisesti maa- ja metsätalousvaltaisista alueista, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta, virkistysalueista ja -kohteista sekä viheryhteystarpeista." Suomen metsäkeskus esittää lisättäväksi, ettei näille alueille osoiteta metsätaloutta rajoittavia määräyksiä. Metsäalueilla, joilla sovelletaan metsälakia, viheryhteydet säilyvät. Viheryhteyksiä ja -verkostoa koskevat rajoitukset ja ohjausvaikutus tulee koskea alueiden ottoa muuhun maankäyttöön. Metsätaloutta ei merkinnällä tule rajoittaa.</p>	
30.1.2023	Luonnonvarakeskus	<p>Luonnonvarakeskuksella ei ole varsinaista lausuttavaa asiasta. Luonnoksen sanamuoto "kestävä maa-ainesten otto" kiinnitti kuitenkin huomiota, sillä maa-ainesten tai kaivannaisten ottoa ei voi pitää uusiutumattomuuden vuoksi ekologisesta kestävä. Jos kestävyys-termiä halutaan käyttää, voisi sen tarkentaa kohdistuvan muihin kestävyiden lajeihin.</p>	
31.1.2023	Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo	<p>1. Rakennettu kulttuuriympäristö on kaavaluonnoksessa huomioitu pääosin hyvin, mutta merkinnät pitäisi yhtenäistää maakunnan muiden kuntien kanssa. Lisäksi alueellinen vastuumuseo</p>	

		<p>seo toivoo kaavasta ensimmäisessä luonnosvaiheessa poistettujen kohteiden palautusta maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen listalle. Kaikki maakunnallisestikin arvokkaat kohteet tulisi merkitä kartalle, jottei kohteita purettaisi.</p> <p>2. Museo pitää suunnittelumääräystä asianmukaisena, mutta huomauttaa, että määräys esitetään ainoastaan kaavaselostuksessa ja puuttuu muista asiakirjoista. Arkeologista kulttuuriperintöä koskeva suunnittelumääräys tulee muiden määräysten tavoin käydä ilmi kaikista kaavan asiakirjoista ja kaavakartalta.</p> <p>3. Museo esittää, että kaavaselostuksen kohtaan 4.6.3. Muinajäännökset lisätään yleisluonnehdinta Heinäveden kunnan alueelta tiedossa olevasta arkeologisesta kulttuuriperinnöstä.</p>	
31.1.2023	Museovirasto	<p>1. Kulttuuriympäristön osalta kaava vaatii vielä tarkennuksia ja täydennyksiä sekä kaavaselostukseen että määräysteksteihin. Lisäksi tulee varmistaa kaavan eri asiakirjojen keskinäinen vastaavuus; sekä suunnittelumääräykset että kohteet tulee asiakirjoissa esittää yhtäpitävästi ja selkeästi.</p> <p>2. Muinajäännöksiä kuvaavan liitekartan informaatioarvo on pienen mittakaavan vuoksi vähäinen. Kaavaselostukseen on syytä lisätä Heinäveden arkeologista kulttuuriperintöä luonnehtivaa tietoa.</p> <p>3. Kaavaselostuksen mukaan koko maakuntakaava-alueita koskee arkeologista kulttuuriperintöä koskeva suunnittelumääräys. Määräys on asianmukainen, mutta se tulee kaavaselostuksen lisäksi käydä ilmi myös kaavamerkinnet ja -määräykset asiakirjasta ja kaavakartalta.</p> <p>4. Heinäveden reitin vesistömaisema on Heinäveden alueen ainoa valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, jolle on kaavaluonnoksessa annettu asianmukainen ma/mv -merkintä selkeine viivoituksineen.</p>	

		<p>5. Kaavassa on osoitettu arvokkaita pienvesiä. Suunnittelumääräyksessä huomioon otettaviin asioihin kuuluvat myös mahdollisesti alueilla sijaitsevat muinaisjäännekohteet ja muut kulttuuriperintökohteet. Kunnostukset tulee suunnitella yhdessä museoviranomaisten kanssa huomioiden sekä tunnetut että vielä löytymättömät arkeologiset kohteet. Kaava-alueen vesimaisemat ovat poikkeuksellisen arvokkaita ja maisemallisia tekijöitä on aiheellista tuoda painokkaammin esiin myös kaavaselostuksessa (mm. mainittujen jokien osalta sekä Heinäveden reitin varrelta).</p> <p>6. Kaavaluonnoksessa on nyt asianmukaisesti osoitettu ma/kv-merkinnällä Heinäveden reitin RKY-alueen osina seuraavat huvilat: Aino Acktén huvila, Juhani Ahon kalamaja ja Forsblomin huvila. Näiden kohteiden ajantasaiset tiedot olisi selvitettävä vastaavalla tavalla kuin muidenkin kaavan kulttuuriympäristökohteiden.</p> <p>7. Tulevan kaavaehdotuksen selostukseen on syytä liittää tieto siitä, kuinka monta Heinäveden modernin rakennusperinnön kohdetta vuonna 2015 toteutettu inventointi sisälsi yhteensä ja miten ne arvotettiin.</p> <p>8. Kuntaan on osoitettu matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue. Alueen suunnittelumääräystekstissä on tarpeen mainita erikseen myös kulttuuriperintö.</p> <p>9. Pohjois-Karjalan strategia 2040:ssä alueen vetovoimatekijöiksi nimetään mm. omaleimainen karjalainen kulttuuri ja ortodoksisuus, joten niihin liittyvä rakennusperintö ja kulttuurimaisema on syytä tunnistaa ja ottaa laaja-alaisesti huomioon maakunnan kehittämisessä ja kaavoituksessa.</p> <p>10. Museovirasto kiinnittää maakuntaliiton huomiota siihen, että kaikista kaavaan merkityistä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävistä kohteista tulee kaavaselostuksessa esittää luettelo sekä lyhyt kuvaus ja perustelu. Tällä hetkellä aineistosta ei ole mahdollista kohtuullisella tavalla tarkistaa, onko</p>	
--	--	--	--

		kaikki Etelä-Savon maakunnallisesti merkittävät kohteet Heinäveden alueelta tuotu Pohjois-Karjalan maakuntakaavaluonnokseen.	
31.1.2023	Etelä-Savon ELY-keskus	<p>1. Etelä-Savon ELY-keskus katsoo olevansa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan osallinen, mikä on hyvä korjata kaava-aineistoihin.</p> <p>2. Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet on osoitettu ja mitoitettu nykyisiä voimaloita huomattavasti pienempien voimaloiden mukaan eikä alueille aikoinaan tehty vaikutusten arviointi siten enää päde nykyisin suunniteltaviin tuulipuistoihin, mikä heikentää kaavamerkinnän ohjausvaikutusta. Tuulivoima-alueiden "vanhentuneisuus" on tunnistettu ja huomioitu asianmukaisesti kaavaselostuksessa, jossa alueiden säilyttämistä sellaisenaan maakuntakaavassa perustellaan koko Pohjois-Karjalan maakunnan tuulivoima-alueiden yhtenäisellä päivittämisellä lähitulevaisuudessa.</p>	
1.2.2023	Pohjois-Savon ELY-keskus	<p>1. ELY-keskus pitää seututien 477 kehittämistä maakunnan tavoitteellisena näkemyksenä ja termiä "seututeiden suunnitlustandardien mukaisena" tarpeettomana ja osin harhaanjohtavana. ELY-keskus ylläpitää ja kehittää maanteitä pitkälti maanteiden tien liikenteellisen merkityksen, jonka olennaisimpia tekijöitä ovat liikennemäärä ja elinkeinoelämän kuljetukset, perusteella. Tiet on kuitenkin rakennettu pääosin viime vuosikymmenen puolella, minkä vuoksi tiet eivät kaikilta osin täytä nykyisiä suunnittelunormeja, ei myöskään Sarvikummuntie. Parantamistoimet voivat kaavamerkinnästä huolimatta kohdistua ennen Sarvikummuntietä kaava-alueen muille seututeille.</p> <p>2. Kehitettävän seututien merkinnän selitystä matkailuliikenteen tarpeiden kehittämisestä pidetään hyvänä tavoitteena. Tavoite voisi koskea laajemminkin liikenneselvityksessä tunnistettuja matkailuliikennettä välittäviä yhteyksiä.</p>	

		<p>3. VT23:lle laaditaan parhaillaan tiesuunnitelmaa Karvion kohdalle. Osuudella on myös muita pienempiä toteutumattomia kohteita. Kaava mahdollistaa ja tukee näiden suunnittelua ja toteutumista.</p>	
3.2.2023	Pohjois-Karjalan ELY-keskus	<p>1. Kaavaprosessia hallitseva lähtökohta on ymmärrettävä ja hyväksyttävä, vaikka jättääkin avoimeksi joitain Heinäveden alueelle merkittäviä kysymyksiä kuten maakuntakaavaratkaisun kaivostoiminnasta.</p> <p>2. Poistuvista merkinnöistä on syytä mainita venematkailuun liittyvän retkisatamien merkinnän poistaminen, jota näytetään perusteltavan vain maakuntakaavan sisällön yhtenäisyydellä, mitä voi kyllä perustellusti kritisoida, koska venematkailu on merkittävä osa Heinäveden alueen matkailua ylipäätään</p> <p>3. Vt 23 yhteys on tarkoitus esittää vain valtatiemerkinällä. Ratkaisua on syytä tarkastella suhteessa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan kokonaisuuteen. Kyseessä ei ole missään tapauksessa vain maakunnallinen yhteys. Kaavaluonnoksessa olisi yhtä mahdollista esittää vt 23:n suunta liikenteen kehittämiskäytävänä. On selvää, että jos vt 23 esitettäisiin liikenteen kehittämiskäytävänä, se toisi korostetusti esiin, että kehittämiskäytävämerkintää on käytetty Pohjois-Karjalassa varsin avokätisesti. Liikenteen kehittämiskäytävien priorisoiminen ja yhteismitallistaminen olisi perusteltua tehdä tasaveroisista lähtökohdista, toisin sanoen säilyttäen tässä vaiheessa Etelä-Savon maakuntakaavassa olevan ylimaakunnallisen kehittämisvyöhykemerkinän keskeinen sisältö. Tämä olisi yhdenmukaista koko kaavahankkeessa valitun yhteensovittamislinjan kanssa.</p> <p>4. Vesistöjen merkitystä voi pitää Heinäveden alueella jopa painavampana kuin muualla Pohjois-Karjalassa. Vuoksen vesistöaluetta koskevat suunnittelu- ja varausperiaatteet ja kehittämissuosituksukset ovat sinänsä hyviä ja kannatettavia, mutta sisällöltään niin laiveita, että vaikuttavuus jäänee ohueksi. Tähän ei</p>	

		<p>ole kuitenkaan mahdollista puuttua kaavassa, joka koskee vain Heinävettä.</p> <p>5. Maakuntakaavaluonnoksessa on otettu hyvä ja vahva ote matkailuun. Valamon luostarin esittäminen matkailupalvelujen alueena ja Lintulan jättäminen esittämättä lienee selvää luostareiden erilaisen luonteen ja toiminnan erilaisen laajuuden vuoksi. Ratkaisu olisi kuitenkin hyvä avata ja perustella paremmin kaavaselostuksessa. Nyt perustelu on muotoa "ei ole merkitty maakuntakaavaan". Lintulan merkitys ja tunnettuus on vaatimattomista puitteista huolimatta valtakunnallista.</p> <p>6. Kyliä ei ole esitetty Etelä-Savon maakuntakaavassa eikä niitä esitetä laaditussa kaavaluonnoksessakaan. Ratkaisu on looginen maakuntakaavan tarkkuustaso huomioiden.</p> <p>7. Sarvikummuntien kehittämismerkintä on perusteltu erityisesti matkailuelinkeinon kehittymisedellytysten kannalta eikä siihen ole huomautettavaa.</p> <p>8. Retkisatamaverkoston jättäminen esittämättä kaavakartalla ei ehkä ole loppuun asti harkittu ratkaisu. Venematkailulla lienee Heinävedellä selvästi vahvempi rooli kuin muualla Pohjois-Karjalassa ja siksi on olemassa toiminnasta lähtevä tarve suhtautua veneilyn tarpeisiin vakavammin. Veneily vaikuttaa olevan elimellinen osa Heinäveden matkailuelinkeinoa. Tietty tavoitteellisuus veneilyn kehittämisessä voi olla perusteltua. Heinävesi poikkeaa muusta Pohjois-Karjalasta tässä suhteessa.</p> <p>9. Huomionarvoista on, että Heinäveden moottorikelkkareitistö perustuu maastoliikennelain mukaisella reittitoimituksella perustettuihin eikä sopimuksenvaraisiin reitteihin.</p> <p>10. Kulttuuriympäristöjen osalta kaavasta tulee selkeämpi kuin Etelä-Savon maakuntakaavasta. Tämä parantaa kaavan luettavuutta. Kaavaselostuksessa olisi syytä luetella kaikki rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman kannalta valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat alueet ja kohteet. Ne olisi</p>	
--	--	---	--

		<p>hyvä esitellä myös liiteaineistossa perustietoineen sekä paikkatiedoin että mahdollisesti myös valokuvoin.</p> <p>11. Kaavaselostuksessa todetaan, että "maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön alueita Heinävedellä ei ole ollut. Arvotettuja kohteita on kuitenkin jo aikaisemmin ollut, joten ne on syytä tutkia ja saattaa maakuntakaava vastavalle tasolle kuin muussa Pohjois-Karjalassa.</p> <p>12. Kaavaselostuksessa olisi lueteltava, mihin inventointeihin ja lähtötietoaineistoihin maakunnallisiksi arvotetut rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ja alueet sekä maisemat perustuvat.</p> <p>13. Heinäveden modernin rakennusperinnön tilanne ja kohteiden arvottaminen olisi hyvä avata selkeämmin kaavaselostukseen.</p> <p>14. Kaavaratkaisu arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on parempi kuin voimassa olevassa maakuntakaavassa, koska siinä viitataan alkuperäiseen, ajan tasalla pidettävään tietolähteeseen.</p> <p>15. Kaavakarttaluonnoksessa on esitetty pohjavesialueiden osalta pohjavesialueen rajaa suppeampi varsinaisen muodostumisalueen raja. Pohjavesialueet olisi syytä esittää pohjavesialueen ulomman rajan mukaisesti kuten esitetään voimassa olevassa Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:ssä. Kun kaavakarttaan korjataan pohjavesialueen rajat, on myös selostuksen teksti muutettava esimerkiksi seuraavaan muotoon: "Maakuntakaava osoittaa pohjavesialueet, joilla maankäyttö voi vaikuttaa merkittävästi pohjavesien tilaan."</p> <p>16. Alu-kaavamerkintä on luonteeltaan informatiivinen ja siihen liittyvän suunnittelumääräyksen mukaan alueen luonnonarvot sekä maiseman ominaispiirteet on otettava huomioon yksityis-</p>	
--	--	--	--

		<p>kohtaisemmassa suunnittelussa. ELY-keskus pitää norpan pesimäalueiden osoittamista kaavassa tärkeinä ja perusteltuina erittäin uhanalaisen saimaannorpan suojelun kannalta.</p> <p>17. Arvokkaita pienvesikohteita on voimassa olevassa Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 46 kappaletta. Nämä kohteet on valittu eri perustein kuin Heinäveden pienvesien kohdalla on nyt toimittu. ELY-keskus esittää, että Heinäveden pienvesikohteet käydään läpi uudelleen ja mukaan otetaan kohteita samoin perustein kuin muuallakin Pohjois-Karjalassa eli maakuntakaava-kohteiksi Heinävedeltä tulee harkita muitakin kuin vain kalataloudellisesti arvokkaita kohteita.</p> <p>18. Kaavaan on esitetty lisättäväksi viisi soidensuojelun täydennysehdotukseen sisältyvää kohdetta (SSTE) SL-merkinnällä. Kohteet on määritetty valtakunnallisesti arvokkaiksi suokoh-teiksi soidensuojelun täydennysehdotuksen inventoinneissa. Kyseessä ei ole valtioneuvoston vahvistama luonnonsuojeluohjelma, vaan ympäristöhallinnon tekemä ehdotus suojeltavista soista, joiden suojelun toteutus perustuu maanomistajien vapaaehtoisuuteen. Leväsensuo-Haisevanpuro on jo valtaosin suojeltu, alueelle on perustettu sekä valtion suojelualue että yksityisiä suojelualueita, eikä suojelua ole tarpeen enää laajentaa. Polvijoensuon osa-alueella ja myös Valkeisnevan kohteella suojelua ei ole toistaiseksi toteutettu, mutta ne tulee osoittaa kaavassa SL-merkinnällä niiden huomattavien luontoarvojen perusteella.</p> <p>19. Kaikkia luontokohteita koskevan luettelon lisääminen kaavaselistukseen tai sen liitteeksi kaavamerkintöineen helpottaisi kokonaisuuden hallitsemista. Vastaavan luettelon laatiminen voisi olla paikallaan muun tyyppistenkin kohteiden osalta, esimerkiksi luonnonvarojen käytössä ja kulttuuriympäristö- ja maisemakohteissa.</p>	
--	--	---	--

		<p>20. VAT:ien tavoitteiden näköjulistasta kaavan vaikuttavuus ei olennaisesti poikkea voimassa olevan kaavan mukaisesta tilanteesta, eikä kaavaluonnos sisällä muutoksia, jotka heikentäisivät tavoitteiden toteutumista.</p> <p>21. Maakuntakaavaluonnoksen vaikutusten arviointi on tiivistetty kaaselostuksen taulukkoon. Kaavamuutoksen vaikutuksia arvioidaan suhteessa voimassa olevaan Etelä-Savon maakuntakaavaan. Taulukon otsikon mukaan vaikutukset on arvioitu maankäyttöluokittain, mutta näin ei ole. Maankäyttöluokittainen vaikutusarvio on kirjoitettu suorasanaiseen muotoon taulukon jälkeen. Elinkeinoelämään liittyvien vaikutusten arvioimatta jättäminen on puute, joka on syytä korjata.</p> <p>22. Vaikutusarviotaulukossa on kuitenkin useita maakuntakaavaluonnoksen vaikutuksia kuitenkin luonnehdittu ++ - merkinnällä merkittävän positiivisiksi. Vaikutukset osassa merkinnöistä ovat positiivisia, mutta niiden merkittävyys ei ole noin suuri eli aivan arviointiasteikon yläpäästä. Esimerkiksi yksityiskohtaisempi suunnittelumääräys ei tee muutoksesta merkittävän positiivista - positiivisen kylläkin. Vastaavasti retkisatamien poistamisella voisi arvioida olevan negatiivisiakin vaikutuksia.</p> <p>23. Muutosten vaikutusten vertailua hankaloittaa sekin, että kaavan kuvauksesta ei käy yksitelleisesti ilmi se, mitä ovat täysin uusia ja mitkä muuttuvia kohteita. Myös karttavertailua maakuntakaavojen kesken on vaikeaa.</p> <p>24. Tieliikenteeseen liittyvillä maakuntakaavan muutoksilla on arvioitu olevan merkittävä negatiivinen vaikutus (--) luonnonarvoihin ja mm. maa- ja kallioperään. Suorasanainen kuvaus yhteysverkkoihin liittyvistä vaikutuksista ei avaa tätä merkittävän negatiivista arviota, joten sen perusteet jäävät roikkumaan ilmaan.</p>	
--	--	---	--

		<p>25. Edelle kirjoitetun perusteella on tarpeen täsmentää ja perustella tehtyä vaikutusarviota ja varmistaa, että arvioinnissa ilmoitettu vertailukohta todellakin on voimassa oleva Etelä-Savon maakuntakaava. Esimerkiksi luonnonsuojelua koskevien merkintöjen muuttumista voisi selventää muutoksen esittävällä liitekartalla, mikä auttaisi hahmottamaan muutoksen merkittävyyttä.</p> <p>26. Ottaen huomioon kaavan pääasiallisen luonteen Etelä-Savon maakuntakaavan tulkitsemisesta samalle kaavakielelle, jolla muun Pohjois-Karjalan maakuntakaava on esitetty, ei laajempaa selvittämistä ole tarpeen tehdä.</p> <p>27. Muut kaavaluonnoksen merkittävimpien sisältömuutosten taustaselvitykset olisi hyvä kirjata selvitysluetteloon tarkemmin. Pienvesien suojeluun liittyvien kaavaratkaisuiden taustalla olevat selvitykset ja suunnitelmat on mainittu kaavaselostuksen tekstin seassa ja ne olisi hyvä koota selostuksen lopun luetteloon selvityksistä. Soidensuojelun täydennysohjelma on käytännössä toiminut yhtenä merkittävänä kaavan taustaselvityksenä ja olisi siksi syytä mainita erikseen. Samoin olisi tarpeen nostaa esille ne selvitykset, joihin saimaannorpan suojelua koskevissa ratkaisuissa nojataan. Nyt tällaisina mainitaan kaavaselostustekstissä Metsähallitukselta ja ELY-keskukselta saadut tiedot ja valtakunnalliset ja maakunnalliset selvitykset. Tietolähteet olisi syytä listata ja täsmentää selvitysluettelossa.</p>	
14.2.2023	Metsähallitus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pidämme hyvänä kaavan tavoitteita. 2. Karjalansaaren retkisatama on purettu, joten V-merkinnän säilyttämiselle ei ole perusteita. 3. Kermajärveltä poistettu käytöstä Luhtakannansaaren ja Puumalansaaren retkisatamat, jotka myös tulee poistaa kaavasta. 	

	<p>4. Valtakunnallinen perinnemaisemien päivityskierros 2019-2022 saatu päätökseen. Heinävedellä on toinenkin maakunnallisesti arvokas perinnemaisema, Mattilan laitumet. Lisäksi 4 kpl paikallisesti arvokkaita perinnemaisemia.</p> <p>5. Suojelualueaineistoissa joitain puutteita valtion alueilla. Vielä perustamattomat suojelualueet tulisi lisätä kaavaan SL-merkinnällä. Näitä ovat Karvion saaret, Honkasaaret-Sikosaari-Koiraasaari ja Ilohovi. Lisäksi Juojärvi-Rikkavesi rso-kohde puuttuu.</p> <p>6. Saimaannorppa kirjoitetaan pienellä ja yhteen.</p> <p>7. Saimaannorpan pesimäalueiden osalta tulisi selkeästi käydä ilmi, että alu-2 merkintä koskee suojelualueiden (ja Natura-alueiden) ulkopuolisia alueita. Tulisi selkeästi käydä ilmi selostuksessa, ettei tule harhaanjohtavaa käsitystä.</p> <p>8. Kaavaselostuksen teksti tulee muuttaa vastaamaan toteutettua rajausta (sivu 62) ja päivittää myös muilta osin, esim. "ajantasainen" sanan poisto.</p> <p>9. Pytäräveden alu-2 rajausta ehdotetaan laajennettavaksi (lausunnossa kuva) esitetyn mukaiseksi, kattaa paremmin pesäti-hentymäalueen.</p> <p>Päivitetty lausunto: rajausta ehdotetaan käsiteltävän kahtena erillisenä kokonaisuutena (uusi kuva), jolloin Pytäräveden kokonaisuus pienenee vaikka toisen alueen rajausta osittain vähän laajennetaankin.</p> <p>10. Sivulle 64 tulisi täsmentää, että alu-2 merkintä on suojelualueiden ulkopuolinen norpan pesimäalue, ja alueita on myös luonnonsuojelu- ja Natura-alueilla.</p> <p>11. Sivulle 84 ehdotetaan tekstiä muutettavaksi muotoon "kannan kasvun myötä saimaannorpan levinneisyysalue laajenee, kun norppa palaa vanhoille elinalueilleen, joilta se on ihmisen toiminnan vuoksi aikoinaan hävinnyt".</p> <p>12. Soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteet valtion mailla toteutetaan alue-ekologisen suunnittelun keinoin. Tämä</p>	
--	--	--

		<p>olisi syytä todeta myös merkinnän määräyksessä. Rajaukset tulisi myös korjata lopullisen valtioneuvoston päätöksen mukaiseksi.</p> <p>13. Suojelualueiden osalta huomioitava myös Heinäveden reitin koskialueet, jotka kuuluvat järvitaimenkantojen toimenpideohjelman kärkikohteisiin. Erityisen arvokkaiisiin luontoalueisiin ehdotetaan lisättäväksi Karvionkoski, Kermankoski-Saunavirta, Haapakoski, Kissakoski, Vihovuonteenkoski ja Pilpankoski. Merkittäviä täydennyskunnostustarpeita uhanalaisten lohikalkantojen luonnonympäristöjen parantamiseksi.</p> <p>14. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen laajentaminen Palokinkoskien kattavaksi mahdollistaisi alueen kehittämisen, mikäli muutoksia alueen käytössä tapahtuu. Rajausta pyydetään tarkastamaan myös Monikkaniemen osalta, että voimassa olevan yleiskaavan RM-alueet jäisivät kokonaisuudessaan alueen sisäpuolelle. Yleisellä tasolla esitetty merkintä onnistunut.</p>	
--	--	---	--

Yritykset, yhteisöt, järjestöt (6 lausuntoa)

Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
10.1.2023	Juuan seurakunta	Hyväksymme kaavaluonnoksen.	
17.1.2023	Karelia ammattikorkeakoulu	Tyytyväisiä luonnokseen, ei lausuttavaa.	
27.1.2023	Metsästäjäliitto	<p>1. Metsästäjäliitto näkee maakuntakaavan olevan tärkeä suunnittelun työkalu, joka koskee Metsästäjäliiton toimialaa monilta osin. Maakuntakaavassa suunnitellaan maankäyttöä pitkälle tulevaisuuteen muun muassa ampumaratojen, luonnonsuojelualueiden sekä luonnon muun virkistyskäytön osalta.</p> <p>2. Liitto näkee, että nämä asiat tulee huomioida perusteellisesti myös Pohjois-Karjalassa, sillä kestäväällä tavalla toteutettu metsästys on Suomessa ikaikainen ja tärkeä luonnonkäyttömuoto,</p>	

		joka tarvitsee tuekseen riittävästi ampumaratoja eettisen riistalaukauksen harjoittelua varten. Ampumaratojen tärkeys korostuu aivan erityisesti myös viimeaikaisen geopoliittisen tilanteen muuttumisen johdosta.	
30.1.2023	Fingrid Oyj	Ei lausuttavaa kaavaluonnoksesta.	
31.1.2023	Suomen luonnon- suojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry	<p>Kaavamerkinnöissä on luonnon kannalta paljon hyvää.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Palokin voimalaitoksen aluetta ei kaavassa kuitenkaan ole vielä käsitelty. Saimaan järvilohelle ja taimenelle on välttämättömyyttä lisätä luontaista elinympäristöä. Palokin vaellusesteen avaaminen sekä koskien ennallistaminen auttaisi merkittävästi etenkin paikallisen taimenen ahdinkoon. Piiri on vahvasti ennallista tukevan merkinnän puolella. 2. Luonnonsuojelualueiden verkosto on ollut heikko kunnan pohjoispuolella. Kaavassa esitetyt suojelualueet ovat edistysaskel, joskin verkosto jää väistämättä pirstaleiseksi. Jos kaavaprosessissa ehtii lisätä suojelualueita, sopivia kohteita on tärkeää etsiä etenkin kunnan luoteisreunoilta Kuikkajärven ja Pikku-Kohman välistä, jossa on luonnonmetsäsaarekkeita, kalliota, soita ja eri asteisesti rauhoitetun lajiston keskittymiä. Merkittäviä metsäkohteita löytyy myös Palokin rannoilta. Suojelualueita on paikoin tarpeen laajentaakin, kuten kaavassa esitettyä Monikkaniemen alueen rajausta. Luutsalon saarella suojelua on edelleen tarpeellista kehittää. 3. Kunnan eteläpuolella nykyisten luonnonsuojelualueiden lähellä on Etelä-Suomen mittapuulla poikkeuksellisen arvokkaita luontokohteita, joissa on jo lajistorauhoitusten vuoksi olemassa rajoituksia maankäytölle. Näitä on etenkin valtion mailla, niin Valkeisnevan länsipuolella kunnan rajalle saakka, kuin Kermajärven suojelualan ympärillä. Vaikka jälkimmäinen suojelualue on laaja, sen laajentaminen on merkittävien luontoarvojen vuoksi oleellista. Kermanjärven alueen asemaa voisi siten korottaa maakuntatasolla, ja sen matkailua samalla kehittää. 	

		<p>4. Piiri myös toteaa, että Heinäveden reitin maisema-alueella hakkuiden ja muun maisemaan muuttavan toiminnan tulee tapahtua vain maisema-arvot erityisesti huomioiden ja etukäteen suunnitellen, esimerkiksi maisematyöluvan avulla.</p> <p>5. Ennallistaminen on puhuttanut maakuntakaavan käsittelyn aikana. Sen edellyttäminen alkaa olla valtavirtaa. Yleisesti piiri huomioi maankäytön osalta, että Heinäveden kunnassa on mahdollisuuksia toteuttaa ennallistamista eri lähtökohdista. Virtavesiekosysteemit ovat lähes kauttaaltaan uhanalaisia Etelä-Suomessa, joten Palokin koskien hyväksi tehtävä työ olisi sikälikin merkittävää. Palautetun koskiympäristön voi odottaa avaavan mahdollisuuksia matkailun kehittämiseksi. Kun kaava huomioi matkailua myös luostarivaellusreitillä lähellä, niin huomautamme, että Varissuo on itsessään edustava retkeilykohde. Suolla olisi nykyisen suojelun lisäämisen ohella potentiaalia myös ennallistamiselle, jossa vanhoja ojituksia vähennetään tavallista hienovaraisemmin, alueen maisema- ja retkeilyarvoja heikentämättä. Lisäksi yhtenäisemmät luonnonsuojelualueet tarvitsevat ojitusten tukkimista ja vesitalouden palauttamista, jossa koneellinenkin työ on usein tarpeellista.</p>	
31.1.2023	Pohjois-Karjalan kauppakamari	<p>1. Maakuntakaava ottaa hyvin huomioon elinkeinoelämän toimintaedellytykset alueiden käytön, maankäytön sekä rakentamisen osalta. Myös arvokkaiden luontoarvojen turvaaminen ja mm. vesireittien kehittämisen mahdollisuudet tukevat matkailun kasvua.</p> <p>2. Kaavassa on otettu huomioon 400 kW sähkölinjan rakentamisvaraus, mikä on todella tärkeä vihersiirtymälle mm. kasvavalle vetytaloudelle ja fossiilittoman energian tuotannolle. Jatkossa tulisi kuitenkin huomioida entistäkin tarkemmin mahdollisen sähköjakelun ja vedynjakelun tarvitsemat verkot ja kenties putket. Lisäksi on huomioitava mahdolliset tietoliikenteen tarvitsemat isojen kaapeleiden rakentamisalueet.</p>	

		3. Kaavan sivulla 66. on käsitelty tuulivoimaa. Tekstissä lukee "Selvitys on todettu vanhentuneeksi ja tuulivoima-alueissa on selvästi tarkistamistarpeita". Tämä tarkistus tulisi tehdä mahdollisimman pikaisesti. Erityisesti länsipuolella maakuntaa voi tulla mahdollisuuksia rakentaa teollisuusmittakaavan tuulivoimaa nopeallakin aikataululla ja tuulipuistot vaativat kaavamerkinnän.	

Maakunnan ulkopuoliset (6 lausuntoa)

Päivämäärä	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
12.1.2023	Savonlinnan kaupunki	Ei lausuttavaa.	
23.1.2023	Leppävirran kunta	<p>1. Huomioita tulisi kiinnittää sellaisten Pohjois-Savon maakuntakaavojen merkintöjen jatkuvuuteen, jotka ylittävät maakuntarajan, tärkeimpinä VT 23 kehittämiskäytävä ja Varkaus-Joensuu ratayhteys.</p> <p>2. VT 23- kehityskäytävä nähdään maakuntakeskusten Joensuun ja Jyväskylän välisenä ylimaakunnallisena kehittämissyöhykkeenä - yhdistää myös varkauden ja Pieksämäen kaupungit,</p> <p>3. VT 23- kehityskäytävä on merkittävä myös elinkeinoelämän kuljetusten ja matkailun kannalta</p> <p>4. Pohjois-Savon maakuntakaavassa on merkintä kehittämissperiaatteesta myös vesimatkailun kehittämissyöhykkeelle. Kehittämissperiaattemerkintää ei tule katkaista maakunnan rajalla. Matkailullisesti ja maisemallisesti merkittävä Heinäveden reitti ulottuu molempiin maakuntiin.</p>	
26.1.2023	Etelä-Savon maakuntaliitto	1. Etelä-Savon maakuntaliitto kiinnittää huomiota kaavaluonnoksessa esitettyihin arvokkaisiin luontoalueet (alu-1, alu-2)	

		<p>merkintään. Etelä-Savon maakuntaliitto suosittelee, että lausuntoa kaavaluonnoksesta ja erityisesti arvokkaista luontoalueista pyydetäisiin myös Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta sekä Metsähallitukselta, mikäli heiltä ei ole lausuntoa pyydetty.</p> <p>2. Toimintavarmista tietoliikenneverkosta ja nopeista yhteyksistä on tullut keskeinen kilpailukyky- ja elinvoimatekijä. Ne ovat edellytys alueiden kaikelle elinkeinotoiminnalle ja menestymiselle, asukkaiden sujuvalle arjelle sekä monipaikkaisuuden ja paikkariippumattoman työskentelyn edistämiseksi. Etelä-Savon maakunnan alueelta on vuonna 2020 laadittu "Etelä-Savon tavoitteellinen tietoliikenneverkko" -julkaisu. Julkaisussa on kartoitettu Etelä-Savon maakuntaan kuuluneen Heinäveden kunnan osalta myös tavoitteellinen tietoliikenneverkosto. Etelä-Savon maakuntaliitto ehdottaa, että kyseisen aineiston voisi liittää kaavan taustaselvityksiin. Aineisto löytyy maakuntaliiton nettisivuilta.</p>	
27.1.2023	Etelä-Karjalan liitto	<p>Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä matkailuun liittyviä laivaväyläyhteyksiä Saimaalle. Kaavaluonnoksessa on osoitettu riittävästi virkistykseen soveltuvia alueita, MRL 28 §:n mukaisesti. Virkistykseen soveltuvat alueet palvelevat paikallisten asukkaiden lisäksi matkailijoita. Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue mahdollistaa alueen elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittämisen ja alueen vetovoiman merkittävän lisäämisen, tukien Itä-Suomen matkailutarjontaa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Etelä-Karjalan liitolla ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen.</p>	
30.1.2023	Parikkalan kunta	Ei huomautettavaa eikä kommentoitavaa kaavaluonnokseen.	
30.1.2023	Pohjois-Savon liitto	1. OAS-vaiheen lausuntomme on otettu hyvin huomioon kaavaluonnoksessa.	

		<p>2. Esitämme toiveen osoittaa maakuntakaavassa jatkuvuutta kehittämisperiaatemerkinnoillemme, jotka osoitetaan alustavassa Pohjois-Savon 2040 2.vaiheen kaavaehdotuksessa vesimatkailuun sekä VT23 ja Pieksämäki-Varkaus-Joensuu radalle. Erityisen tärkeänä näemme VT23 kehityskäytävä ylimaakunnallisena kehittämisvyöhykkeenä, joka on tärkeä myös Heinäveden matkailuliikenteen ja elinkeinoelämän kuljetusten kannalta.</p> <p>3. Pohjois-Savon maakuntakaavatilanne on syytä tarkentaa.</p>	

Mielipiteet (6 kappaletta)

Päivämäärä	Mielipiteen antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
30.1.2023	Yksityishenkilö	<p>En halua kiinteistöäni listattavaksi maakuntakaavaan maakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi. Olen ostanut kiinteistön "Karvion terveystalo" Heinäveden kunnalta 2011. Kaupunkirjan kohdassa 6.on erikseen maininta. "Rakennukset myydään purkukuntoisena". Kunta markkinoi silloin kiinteistöä purkukuntoisena hometalona. Nykyisin homeongelmaa ei ole. Kiinteistöön on tehty julkisivuremontti 70-80 lukujen vaihteessa, jolloin ikkunat aukot on suurennettu ja vaihdettu 3 lasiset ikkunat. Kattorakenteet on muutettu peltilisiksi. Toki näillä toimenpiteillä on saatu jatkettua kiinteistön ikää, mutta toisaalta kiinteistö ei enää ole alkuperäisessä muodossaan.</p> <p>Maakuntakaava on ohjeellinen. Mikäli kiinteistö on listattuna kaavaan, on erittäin suuri todennäköisyys sinä vaiheessa, kun asemakaavaan ollaan tekemässä päivitystä, kiinteistölle tulee sr</p>	

		-kaavamerkintä. Merkintä on kiinteistön omistajalle tässä tapauksessa rasite, ei hyödyke. Julkisivuun ei saa tehdä mitään ilman museoviraston lupaa (olettamus), kuitenkin kaikki tehtävät rakenteelliset työt ovat korjausavustusten ulkopuolisia, joten ne kustantaa täysimääräisesti kiinteistön omistaja. Kiinteistö on ja pysyy paikallaan ilman kaava – ja suojelumerkintöjäkin.	
30.1.2023	Yksityishenkilö	Vaadin alu-2 -merkintöjen poistamista maakuntakaavasta koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa. Aiemmin päätetyt kaavat mm. Heinäveden reitti ja asetukset rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä ja kalastusta. Alueet ovat turhia, koska alueen norppahavainnot keskittyvät Heinävedenselän ja Pyttyselän eteläpuoleisille alueille. Vaadin, että maakuntakaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätalouden käyttöä omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta. Tiedotus alueen maanomistajille olisi pitänyt olla avoimempaa. Nyt tiedotus hoidettiin vain sähköisten kanavien kautta, jotka eivät ole ikäniäkään takia minun käytettävissä.	
30.1.2023	Kaksi yksityishenkilöä	Vaadin alu-2 -merkintöjen poistamista maakuntakaavasta koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa. Aiemmin päätetyt kaavat mm. Heinäveden reitti ja asetukset rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä ja kalastusta. Alueet ovat turhia, koska alueen norppahavainnot keskittyvät Heinävedenselän ja Pyttyselän eteläpuoleisille alueille. Vaadin, että maakuntakaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätalouden käyttöä omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta. Tiedotus alueen maanomistajille olisi pitänyt olla avoimempaa. Nyt tiedotus hoidettiin vain sähköisten kanavien	

		kautta, jotka eivät ole henkilöiden iänkään takia kaikkien käytettävissä.	
30.1.2023	Kolme yksityishenkilöä	<p>Vaadin alu-2 -merkintöjen poistamista maakuntakaavasta koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa. Aiemmin päätetyt kaavat mm. Heinäveden reitti ja asetukset rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä ja kalastusta. Alueet ovat turhia, koska alueen norppahavainnot keskittyvät Heinävedenselän ja Pyttyselän eteläpuoleisille alueille. Sompasaarentiellä on raskasta liikennettä, mm. soranottoaikoille. Samoin tien siltarumpu ohjaa paikallisen veneliikenteen tilojemme lähistölle, jolloin norppien vaatimaa rauhaa ei alueella ole.</p> <p>Vaadin, että maakuntakaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätalouskäyttöä omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta. Tiedotus alueen maanomistajille olisi pitänyt olla avoimempaa. Nyt tiedotus hoidettiin vain sähköisten kanavien kautta, jotka eivät ole asianomaisten seurannassa eivätkä henkilöiden iänkään takia kaikkien käytettävissä.</p>	
30.1.2023	Yksityishenkilö	<p>Mielestäni alu-2 -merkinnät koskien Heinävedellä Pytärävettä ja Uittovirtaa ovat turhia. Nykyisin voimassa olevat kaavat ja asetukset sekä Heinäveden kuuluminen Natura-alueeseen rajoittavat jo liikaa alueen maan- ja metsänkäyttöä sekä kalastusta. Vaadin, että maakuntakaavaan mahdollisesti tulevat päätökset koskien Pytärävettä ja Uittovirtaa eivät saa vaikeuttaa/estää maa- ja metsätalouskäyttöä omistamillani maa-alueella, aiemmissa kaavoissa oleville tonteille rakentamista, alueen virkistyskäyttö ja vapaa-ajan kalastusta.</p> <p>Luonnoksesta tiedottaminen on ollut puutteellista niin maanomistajille kuin kuntalaisille. Luonnos on ollut julkisesti nähtävänä lakien ja asetuksen mukaan. Järjestetty esittelytilaisuus</p>	

		<p>etäyhteyksin. Osalla ulkopaikkakunnilla asuvilla maanomistajilla yhteydet kotiseutuun ovat vähäiset. Lisäksi monet vanhuksset eivät välttämättä omista tietokonetta eivätkä osaa käyttää tietotekniikkaa, mikä estää tiedon saannin ja lisää maanomistajien/kansalaisten eriarvoisuutta. Mielestäni maakuntaliiton tiedottamista tulisi kehittää niin, että se on avointa, oikea-aikaista ja tavoittaa helposti asianosaiset.</p>	
31.1.2023	Yksityishenkilö	<p>1. Saimaannorpan pesimäalueet (alu-2) osa-aluemerkinnällä on tehty mm. Sompasaaren pohjoispuolelle Sompasaaren sillan molemmin puolin. Sompasaaren sillan rumpu on huonokuntoinen ja siltaan tarvitaan isompi kulkuaukko. Tämä on tarpeen veden vaihtuvuuden kannalta ja parantaa Pytäräveden tilaa, jossa on ollut runsaita sinileväkukintoja useana vuonna. Kulkuaukon suurentaminen on hyödyksi myös norpalle. Merkintä/ kaavamääräys tulee muotoilla siten, ettei se haittaa tämän tyyppistä rakentamista. Alueen asukkaat ja mökkiläiset ovat tottuneet elämään saimaannorpan kanssa sovussa ja tietävät norpan elämänsä kierron. Suunnittelumääräyksen tulisi siis olla toimintoja ajallisesti ohjaava (esim. tietyinä aikana vuodesta saimaannorpan pesintäaikaan), eikä kokonaan kieltäviä.</p> <p>2. Tukesin mukaan konsultointivöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta. Konsultointivöhyke määritetään lähtökohtaisesti kohteen tontin rajasta. Näitä laitoksia Heinävedellä on kaksi kappaletta: Berner Oy Teknokemian tehdas ja Raaminmäen teollisuustilat.</p>	